

ประวัติบ้านนาห่อม หมู่ที่ 1

มูลเหตุของการตั้งชื่อหมู่บ้าน

สาเหตุที่ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านนาห่อม สันนิษฐานได้ว่า ตั้งชื่อตามสภาพพื้นที่เพราะว่า บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านเป็นที่ดอนขนาดใหญ่อยู่ท่ามกลางทุ่งนา ซึ่งเป็นที่ลุ่มมีความอุดมสมบูรณ์ และพื้นที่มีความลาดเอียงมาก(ภาษาอีสานเรียกว่า “ห่อม”)

ประวัติความเป็นมา

เมื่อวันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ (ตรงกับวันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีระกา) ได้มีชาวบ้านกลุ่มหนึ่งอพยพมาจากบ้านผ่า ตำบลลำโรง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี (ปัจจุบันบ้านผ่า อยู่ในเขตอำเภอลำโรง) มาอาศัยอยู่ที่บ้านหนองบัวอารีย์ ตำบลแก้ง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี และได้จับจองที่ดินบริเวณป่าดอนหลง อยู่ห่างจากหมู่บ้านมาทางทิศใต้ เพื่อทำไร่ ทำนา หลังจากนั้นจึงได้อพยพมาตั้งบ้านเรือนอยู่ตามที่ไร่และที่นาของตนเอง จำนวน 6 ครอบครัว ประกอบด้วย นายสอน ทาคำห่อ, นายกลม โลมะบัญญัติ, นายฮก จันทะมุด, นายคำม้วน ทองอนันต์ นายลุน ดอกไม้, นางผาย ปราบจันดี และนายสด วงศ์ยาบุตร

เมื่อ พ.ศ. 2504 มีชาวบ้านจากหมู่บ้านต่างๆ อพยพครัวเรือนมาอยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น จึงได้รวมกันก่อตั้งเป็นหมู่บ้าน ชื่อบ้านนาห่อม หมู่ที่ 12 ตำบลทุ่งเทิง อำเภอเดชอุดม โดยมีนายบู พันธุ์เพ็ง เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก หลังจากนั้นก็มีชาวบ้านจากหมู่บ้านใกล้เคียงและจากอำเภอยโสธร อพยพมาอยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ เมื่อ พ.ศ. 2529 ได้รับการยกฐานะจากหมู่บ้านทั่วไปเป็นหมู่บ้านที่ตั้งตำบล โดยมีนายเสริม กาเมือง เป็นกำนันคนแรก และมีผู้นำชุมชนในห้วงระยะเวลาต่างๆ ตามลำดับดังนี้

1. นายสอน ทาคำห่อ	ผู้นำตามธรรมชาติ	พ.ศ.2488 - 2498
2. นายลุน ดอกไม้	ผู้นำตามธรรมชาติ	พ.ศ.2498 - 2506
3. นายบู พันธุ์เพ็ง	ผู้ใหญ่บ้าน	พ.ศ.2506 - 2512 (ลาออก)
4. นายคำแดง วอทอง	ผู้ใหญ่บ้าน	15 มี.ค 12 - 30 ก.ย 26 (เกษียณ)
5. นายรำลึก สุกลักษณ์	ผู้ใหญ่บ้าน	19 ธ.ค 26 - 17 ก.ค 29 (ลาออก)
6. นายเสริม กาเมือง	กำนัน	18 ก.ค 29 - 31 ก.พ 41 (เกษียณ)
7. นายประยูทธ วอทอง	กำนัน	23 มีนาคม 41 - ปัจจุบัน

สภาพพื้นที่

บ้านนาห่อมตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตกประมาณ 5 กิโลเมตร สภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นที่ดอน มีป่าโปร่งเป็นบางส่วน ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายและมีบ่อดินลูกรังกระจายอยู่ทั่วไป ไม่มีลำน้ำขนาดใหญ่ไหลผ่าน ชาวบ้านมีอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน โดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ทำให้มีฤดูแล้งที่แห้งแล้งยาวนานกว่าปกติ เมื่อว่างจากฤดูทำนา ชาวบ้านจะทำสวน ทำเครื่องจักสานและงานหัตถกรรมต่างๆ ไว้ใช้ในครัวเรือน โดยมีชาวบ้านบางส่วนอพยพไปทำงานในต่างถิ่น

วิถีชีวิตของชุมชน

ชาวบ้านทั้งหมดในหมู่บ้านนับถือศาสนาพุทธ และใช้ภาษาอีสานเป็นภาษาหลักจึงมีพิธีกรรม ความเชื่อ การละเล่น ขนบธรรมเนียม และประเพณีเหมือนกับชาวอีสานโดยทั่วไป คือถือปฏิบัติตามจารีต 12 ครรลอง 14 (ฮีต 12 คอง 14)

สถานที่สำคัญ

1. **ดอนปู่ตา** อยู่ทางทิศตะวันตกของหมู่บ้าน บริเวณริมหนองสะโน มีเนื้อที่ประมาณ 1 ไร่
2. **วัดนาห่อม** มีสถานะเป็นที่พักสงฆ์ ตั้งอยู่กลางหมู่บ้าน มีเนื้อที่ 15 ไร่
3. **โรงเรียนบ้านนาห่อม** ตั้งอยู่กลางหมู่บ้าน เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาประจำหมู่บ้าน
4. **ร่องหิน** เป็นทางน้ำสาธารณะ สาขาของลำน้ำห้วยอารีย์อยู่ทางทิศเหนือของหมู่บ้าน
5. **โนนภูดิน** อยู่ทางทิศใต้ของหมู่บ้าน ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของวัดป่านาห่อม มีลักษณะพิเศษ คือ เป็นที่เนินสูง และมีบ่อหินคลุกปะปนอยู่เป็นจำนวนมาก

บันทึกข้อมูลเมื่อ วันที่ 25 ธันวาคม 2541

โดย นายเถียน จันทะมุด

จากการสัมภาษณ์ นายสุน ดอกไม้

ตรวจแก้ไขโดย นายสุรชาติ แสนทวีสุข นายประยูทธ วอทองและชาวบ้านนาห่อม